

Med britjem norcev in šolo življenja

Ljubljana – Slovensko premiero dokumentarnega filma in obenem sceneškega dogodka *Več nas je, prej bomo na cilju* v okviru *Ljubljanskega mednarodnega filmskega festivala* je pospremlilo skoraj nenehno hihitanje v Linhartovi dvorani Cankarjevega doma. Avtorji filma, **Janez Janša**, **Janez Janša** in **Janez Janša**, so trije umetniki, katerih zgodba o preimenoivanju že dolgo časa postavlja resna vprašanja o meji med zasebnim in javnim ter med umetnostjo in tako imenovanim »resničnim« življenjem.

Videti je, da omenjeni razliki za tri umetnike ne obstajata več: Janez Janša ni samo njihovo umetniško, temveč tudi uradno ime, ki krasi njihove osebne dokumente, položnice in poštne naslove, z novim imenom pa so v svoje življenje vpeljali tudi določene nove prakse: postali so člani SDS, udeležujejo se njenih praznovanj in zborovanj, znotraj stranke so predstavili predlog za izboljšanje ljubljanske mladinske politike ter zmedli medije, ko so se ob predsedniških volitvah pojavili v štabu stranke SDS in javno podprli kandidata Lojzeta Peterleta. Ampak zakaj!? Najbolj pogost odgovor na to vprašanje poda tudi poslanec Miran Potrč: »Ker Janeza Janšo spoštujejo, ali pa zato, ker brijejo norce!« V filmu nastopajo tudi bolj ali manj razumevajoči starši treh Janš, njihovi otroci, Slovenci, ki v istih krajih živijo z istimi imeni, Azijec, čigar celotna družina se je preimenovala zaradi slabih lastnosti prejšnjega imena, pa še četrti Janez Janša, ki svoje ime nosi od rojstva – ne tako kot nekdanji premier, ki je v uradnih dokumentih – Ivan. Pripovedi o imenih posameznikov pa spremljajo informacije o dojemanju vloge imena v različnih kulturah, globljo refleksijo »fenomena Janša« pa podajajo tudi teoretiki Mladen Dolar, Blaž Lukan in

Marcel Štefančič jr.; vzporedno s projekcijo filma dogajanje na odru povezuje Dražen Dragojevič, s spretno zasnovano in režijo pa film tako prehaja v uprizoritveni dogodek in obratno. **(Iva Kosmos)**

Potovanje po prelomnicah

Prijetno presenečenje letošnjih liffovskih Perspektiv je nedvomno prvi ce-

lovečerec mladega kolumbijskega režiserja **Cira Guerre**, ki si je z njim lani prislužil nagradi za najboljši film in za najboljšega režiserja v Kolumbiji, nagrajen pa je bil tudi na lanskem Cannesu. *Potovanja vetra* (Los viajes del viento) je nekakšen panoramski *road-movie*, ki se začne že sredi poti: ko se osamljenemu in utrujenemu nomadskemu harmonikarju Ignaciu, ki je pravkar izgubil ženo, pridruži fant Fermin; slednji upa, da bo v Ignaciu našel manjkajoči očetovski lik. Harmonikar išče svojega učitelja glasbe, da bi mu vrnil glasbilo, kot mu je nekoč obljubil. Glasbilo naj bi bilo hudičevo, kot Ignacio podučil mladega Fermina, toda mladenič pozneje spozna, da gre le za vražo, kar je prelomna točka iniciacijske poti, ki jo v svojo odraslost ubira mladenič ob svojem življenjskem učitelju.

Giblјivost potovanja že v začetnem kadru poženejo silhuete premikajočih se ljudi po razbrazdani zemlji (sprevod pogrebcev, ki nas opomni na končnost vsakršnih potovanj), nadaljuje se s hojo in ježo na osličku, vožnjo s čolni, kanuji in spet pešačenjem, od rek do jezer, prek step do gora pa spet nazaj v doline, od vasi do vasi, od ritualov do ritualov, od tekmovanj do tekmovanj, od žalosti do veselja, od laži do resnic, od nevednosti do zrelosti. Počasni premiki prek razvlečene pokrajine gledalcu ponujajo dovolj časa za globlji pre-

mislek, ne da bi s tem film izgubljal na napetosti; ob tem spoznavamo politično negotovost kolumbijske družbe konec 60. let prejšnjega stoletja, iskanje sožitja med belimi in črnimi priseljenci ter staroselci. Najbolj tehni del filma pa so otožne alegorije kolumbijske tradicionalne glasbe tistega časa, ki tako dobiva svoj hommage; to se v najbolj humorinem trenutku filma izrazi na tekmovanju harmonikarjev, ko Ignacio s svojo »hudičevo« harmoniko pomete z uroki in sotekmovalci – ter prisluži nekaj denarja, da lahko s Ferminom nadaljujeta pot. Ob vseh zunanjih ritualih pa se v potujoči dvojici odvijajo predvsem notranja prečiščevanja; eden potuje v prepričanju, da odhaja v smrt, drugi meni, da bo med potjo odrasel v uspešnega glasbenika. Gre za pretanjena vprašanja odnosov do hierarhije, spoštovanja tradicije in znanj, odnosov med učiteljem in učencem, med odraslim in mlado-stnikom, med likoma očeta in sina, odnosa do žensk in otrok.

Kot je po projekciji povedal Ciro Guerra, je želel odsliskati čim bolj realno podobo kolumbijske kulture, zato so v filmu nastopili izključno naruščiki, kar nizkoprorračunskemu filmu v bistvu le še dodaja vrednost. Guerra: »To je pripoved o potovanju življenja, kjer lahko glasba spreminja in preobrača marsikaj; gre še vedno za zelo popularno glasbo pri nas, čeprav se je način podajanja od takrat do danes seveda spremenil, zagotovo pa je film prav zaradi glasbe doživel tak uspeh tudi v domovini.« Dodal je, da je art film zgolj eno od poglavij kolumbijske kinematografije, ki sicer producira zgolj dva, tri filme letno; sam je svoj film ustvarjal pet let. **(Ingrid Mager)**

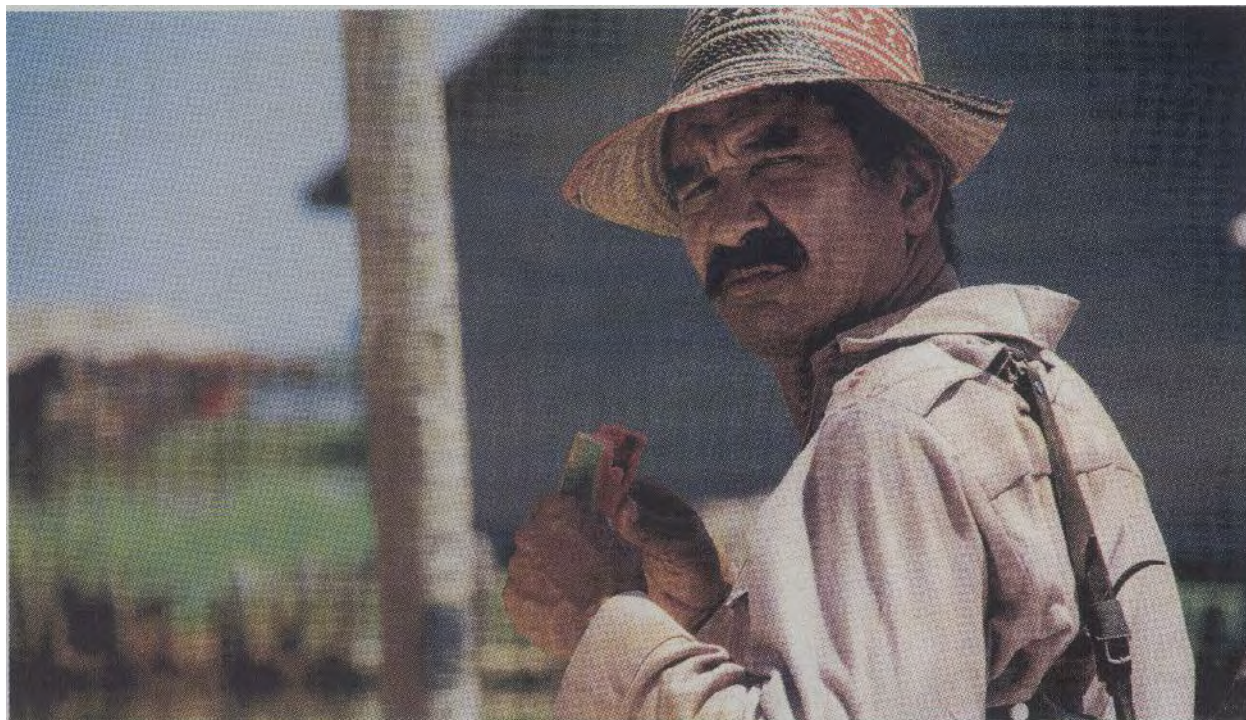
Stran / Page: 17

Doseg / Reach: 113000

Država / Country: SLOVENIA

Površina prispevka / Size: 575 cm2

2 / 2

V filmu Potovanja vetra kolumbijskega režiserja Cira Guerre spremljamo ostarelega harmonikarja in njegovega mladega družabnika na njihovih življenjskih prelomnicah.

danes na Liffu priporočamo

Stric Boonmee se spominja

Režija **Apichatpong Weerasethakul** (Predpremiere).

Na festivalu v Cannesu z zlato palmo nagrajeni tajski film pripoveduje o bolehnem Boonmeeju, ki se po dolgih letih vrne na svoje posestvo, kjer bi rad svoje zadnje dni preživel s sorodniki pa tudi z duhovi pokojnikov. »Sam sem precej skeptičen glede reinkarnacije,« je povedal režiser, »a med raziskovanjem za film so se te stvari neprestano pojavljale: primeri ljudi, ki se spominjajo prejšnjih življenj, z dokumenti in pričami...«

Na sledi očetu

Režija **Debra Granik** (Perspektive).

Sedemnajstletna Ree Dolly s svojo duševno bolno materjo ter z mlajšim bratom in sestro živi v ameriškem gorovju Ozark, v skromni koči, ki bi jo morala zapustiti, ker oče ni poravnal dolgov in je brez sledu izginil. Ree se odloči, da bo očeta poiskala, kar postane nevarna pustolovščina, ki razkriva surovo in kruto Ameriko. Film je prejel veliko nagrade žirije na znamenitem festivalu Sundance.